

noget Nyt; thi efter de tidligere Anordninger er Sogneforstanderskabet berettiget til at lægge Beslag paa det Jordstykke og enten enes med Jorddrotten derom eller lade det vurderes og tage det, saa der er ikke gaaet et Skridt videre ved dette Forslag. Der er her ikke Spørgsmaal om nogen Medietendomsret fra Fæsterens Side; der er vistnok Spørgsmaal om en meget vigtig Sag, og det er Statens Ret til gjennem Sogneforstanderskaberne at kunne gjøre dette, hvilket ganske klart tyder paa en vis Overietendomsret; men det er ikke Fæsteren, som giver det borte; det er ikke Fæsteren, som disponerer derover, det er Sogneforstanderskaberne, og det er ikke denne Lov, som gjør det, men det er den foregaaende Lov, det er den Lov, som har været i Virksomhed i 2 Aar, det er den antagne Lov, som det ærede Medlem maa gaae i Rette med, og ikke med mig; thi jeg har ikke heri fastsat det allermindste Nye, men det ærede Medlem har i sin Iver for at komme over paa dette Gebeet, den Fare, som der er for Eiendomsretten, overseet dette (Mourier: Ret!). Han har ikke overseet det — ja, saa gjør det mig ondt; thi saa har han givet den hele Sagen Vigtighed, for at den kunde klinge bedre, end den var værd (Mourier: Heller ikke!). Heller ikke — ja saa klinger den ikke godt.

Vi komme nu til § 7 — dog her maa jeg gjøre en Bemærkning, siden det ærede Medlem ikke vilde gaae ind paa min Betragtningssaaede. Just da han omtalte dette Punkt, tillod jeg mig at sige, saa han hørte det: „Leie gaaer for Gie, indtil Fardag er ude;“ han frygtede for, at det skulde skjære hans Traad over, og det er sandt, var det blevet udtalt høit, saa troer jeg rigtig nok, den hele Traad vilde være bleven overflaaren; thi derved var man kommen til at see, at her var aldeles ikke Spørgsmaal om Andet end om Fæsterens Dispositionsret i Befælden, og aldeles ikke om nogen af ham udøvet Eiendoms- og Medietendomsret. Det Middel, som i § 7 er givet Amtmanden til at sætte denne Sag igjennem, fandt ikke meget Bifald hos det ærede Medlem, og dog kan jeg ikke nægte, at det er den Paragraph i hele Forslaget, som jeg sætter meest Pris paa; thi den giver det sin meest praktiske Betydning. Den ærede Taler kunde slet ikke fatte, hvorle-

des Amtmanden kunde komme ud af det; men det ærede Medlem maa jo dog ibetmindste indrømme Amtmandens Ret til at leie en af sine egne Stuer ud (Ja!). Han kunde jo sætte det til Licitation; da det jo er Sognet, som skal betale, saa er det jo den simpleste Maaade, naar det ikke i rette Tid har skaffet Bestemmende Gunstly, at han sætter det til Licitation: for hvilken Pris ville I give denne Mand Gunst. Det ærede Medlem sagde om dette Forslag, som han saa meget kastede Brag paa, at han troede, det kunde see igjennem Politiet; ogsaa den Veie var jo mulig; men det er dog aabenbart ikke den, jeg har tænkt mig; thi jeg kommer tilbage til, hvad jeg allerede flere Gange har sagt, at til Politiet paa Landet har jeg ikke nogen særdeles, nogen overdreven stor Tillid. Derimod tror jeg meget godt, at naar man tager Midler af den Art, og til Exempel sætter det til Licitation: for hvilken Pris man vil tage denne Mand tilhuse og skaffe ham et saadant Gunstly, at han kan og bør være tilfredsstillet dermed, saa vil man ikke have Vanskelighed for at finde Plads. Der har tidligere været sagt om denne Anordning, og den Bemærkning har været gjort i Almindelighed om lignende Anordninger, at det, man havde imod den, var, at den indeholdt tvingende Forholdsregler; nu er det ganske vist, at det er en stor Feil ved Loven, at man kommer til tvingende Forholdsregler, men det er dog forresten det, som ligger i Lovens Natur, at de maae indeholde tvingende Forholdsregler. Nu vilde man maae see sige: at vi skulle løse dette Forhold uden tvingende Forholdsregler; men det er meget vanskeligt, naar flere hundrede Aars tvingende Forholdsregler have bygget denne Bygning op, saa at faae den igjen løst, faae disse Gaader, disse vanskelige Forhold løst uden tvingende Forholdsregler — jeg antager det umuligt, thi jeg tror ikke, at Tiden vil blive givet dertil. Jeg indrømmer meget gerne, at Tiden er et ganske forrædligt Oplosningsmiddel, og derfor kan man sige mig: Tiden vil blive givet dertil, der skal ingen hverken fremmede eller indlandske Svingninger komme til at vælte Overs hele Bygning om, for I ved Hjælp af Tiden og uden gennemgribende Foranstaltninger bringe Samfundet over paa et andet Standpunkt,